

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 168/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., K., a Ing. V. L., K., zastúpených advokátom JUDr. J. L., K., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 179/2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. a Ing. V. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2008 doručená sťažnosť J. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), a Ing. V. L., K. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. L., K., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 179/2003.

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom z 22. septembra 2003 podaným okresnému súdu domáhal vyslovenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a náhrady mzdy proti Ing. J. Š. – C., B. (ďalej len „žalovaný“). Vec bola okresným súdom zaevidovaná pod sp. zn. 5 C 179/2003.

Rovnako sa sťažovateľka návrhom z 22. septembra 2003 domáhala na okresnom súde vyslovenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a náhrady mzdy proti žalovanému. Vec bola pôvodne zaevidovaná pod sp. zn. 5 C 180/2003. Z dôvodu účelnosti okresný súd spojil obidve konania do spoločného konania vedeného ďalej pod sp. zn. 5 C 179/2003.

Sťažovatelia namietajú, že „súd vo veci doposiaľ nerozhodol. Súd akceptuje žiadosti žalovaného o odročenie pojednávania a z toho dôvodu sa v roku 2007 neuskutočnilo žiadne pojednávanie. Na pojednávaní dňa 24. 1. 2008 predsedkyňa senátu uviedla, že ďalšie pojednávanie bude najskôr po 20. 3. 2008, nakoniec bol termín pojednávania stanovený na deň 4. 6. 2008. Deň pred pojednávaním nám súd oznámil, že pojednávanie sa odročuje na deň 18. 9. 2008 z dôvodu, že podľa oznámenia právneho zástupcu žalovaného, žalovaný sa zdržiava mimo územia SR a mieni sa pojednávania zúčastniť. Súd pojednávanie odročil napriek tomu, že žalovaný na pojednávaní dňa 24. 1. 2008 výslovne netrval na svojej účasti na ďalšom pojednávaní.“

Sťažovatelia tvrdia, že „pri uplatnení ochrany nášho základného práva sme využili všetky právne prostriedky, ktoré nám právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Listom zo dňa 19. 6. 2008 som podal ja J. K. sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi súdu, ktorý na sťažnosť odpovedal mi listom zo dňa 17. 8. 2008.“

Podľa názoru sťažovateľov došlo postupom okresného súdu v označenom konaní k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhujú, aby vo veci ich sťažnosti ústavný súd vydal takýto nález:

„1. Základné právo J. K., K., občan SR a Ing. V. L., K., občan SR, upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu v Bardejove v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/179/2003 (z obsahu sťažnosti vyplýva, že správne malo byť uvedené „5 C/179/2003“, pozn.) porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Bardejove prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

3. J. K. priznáva finančné zadosťučinenie 500.000,- Sk (slovom päťstotisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Bardejove povinný vyplatiť J. K. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

Ing. V. L. priznáva finančné zadosťučinenie 500.000,- Sk (slovom päťstotisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Bardejove povinný vyplatiť Ing. V. L. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

4. J. K. a Ing. V. L. priznáva trovy právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd v Bardejove povinný zaplatiť na účet advokáta do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú

zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využil možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) a podaním z 19. júna 2008 doručeným predsedovi okresného súdu 18. júla 2008 podal sťažnosť na pried'ahy v označenom konaní. Do uvedeného dátumu sťažovateľ, ani sťažovateľka nepreukázali, že by si základné právo, ktorého porušenie namietajú pred ústavným súdom, chránili iným spôsobom.

Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mali sťažovatelia právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný právny prostriedok nápravy, ktorý

mali sťažovatelia k dispozícii, a sťažovateľ ho ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu aj úspešne využil. Predseda okresného súdu na sťažnosť odpovedal prípisom sp. zn. Spr. 1570/2008 zo 17. augusta 2008, v ktorom uznal, že vo veci dosiaľ nebolo meritórne rozhodnuté, *„avšak nie z dôvodu nečinnosti súdu. Vo veci boli vykonané viaceré pojednávania, na ktorých súd vykonal dokazovanie so zámerom zistiť skutočný stav veci a meritórne rozhodnúť. Zisťovanie skutočného stavu veci je sťažené skutočnosťou, že žalovaný sa zdržiava v zahraničí a so súdom nekomunikuje. Aj z tohto dôvodu zrušenie termínu pojednávania nariadeného na deň 4. 6. 2008 po tom, čo právny zástupca žalovaného o zrušenie termínu požiadal s tým, že na nasledujúcom pojednávaní je predpoklad účasti samotného žalovaného, nemožno považovať za nesprávny postup a prietah v konaní, keď navyše bol bez meškania určený nový termín pojednávania na deň 18. 9. 2008.“*

Napriek tomu, že predseda okresného súdu v konaní zbytočné prietahy *„nezistil“*, sťažovateľovi oznámil, že vzhľadom na celkovú dĺžku konania bude sledovať ďalší postup v predmetnom konaní z hľadiska jeho plynulosti a efektívnosti. Následne po doručení odpovede okresného súdu bola sťažovateľmi 19. septembra 2008 doručená sťažnosť ústavnému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej je potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho prípadnou nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07).

Po upozornení predsedu okresného súdu na prietahy v konaní možno z ďalšieho postupu okresného súdu vyvodiť, že predseda okresného súdu na sťažnosť sťažovateľa adekvátne reagoval a prijal v primeranej lehote potrebné opatrenia vo veci. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti totiž zistil, že okresný súd na základe návrhu sťažovateľov z 18. júla 2008 na rozšírenie žaloby uznesením z 20. augusta 2008 pripustil zmenu žaloby v rozsahu požadovanom sťažovateľmi. Dňa 18. septembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci už aj za osobnej účasti žalovaného, ktoré bolo

odročené z dôvodu vyžiadania listinných dôkazov navrhovaných sťažovateľmi od Daňového úradu Bardejov (ďalej len „daňový úrad“) a z dôvodu vypočutia svedkov. Následne po doručení daňových dokladov od daňového úradu (14. októbra 2008) okresný súd 30. októbra 2008 nariadil vo veci pojednávanie na 26. február 2009 a z toho dôvodu predvolal žalovaného a svedkov pod hrozbou poriadkovej pokuty. Z dôvodu neúčasti žalovaného a svedkov na pojednávaní 26. februára 2009 okresný súd uložil žalovanému, právnenému zástupcovi žalovaného a dvom svedkyniam poriadkovú pokutu, každému po 200 €. Uznesením z 9. marca 2009 okresný súd opätovne pripustil zmenu žaloby na základe návrhu sťažovateľov z 25. februára 2009. Proti uzneseniu okresného súdu z 26. februára 2009 o uložení poriadkovej pokuty podali právny zástupca žalovaného a obidve svedkyne odvolanie (9. apríla 2009), ktoré v zmysle § 209 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku okresný súd nepovažoval za nevyhnutné predložiť odvolaciemu Krajskému súdu v Prešove. Pojednávanie uskutočnené 26. februára 2009 bolo odročené na 12. máj 2009.

Ústavný súd v súvislosti so svojimi zisteniami konštatuje, že sťažnosť na prietahy v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu ako účinný prostriedok nápravy namietaného porušovania práv splnila svoj účel, pretože z procesných úkonov okresného súdu vykonaných po jej podaní je zrejmé, že okresný súd v namietanom konaní už koná bez prietahov, t. j. plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu znamená, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti už nedochádza k prietahom v predmetnom konaní, a z toho dôvodu sťažnosť nie je opodstatnená.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že pokračujúca nečinnosť okresného súdu by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo nevyklučuje, aby sa sťažovatelia opätovne obrátili so sťažnosťou na ústavný súd.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľov nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2009